

kæmper for, naar man holder paa Fødestedet, saa er det det økonomiske Hensyn til Kjøbstæderne og Letheden i at gennemføre dette Princip. Jeg forsætter slet ikke det økonomiske Hensyn, thi, naar man holder paa Humaniteten, saaledes som jeg efter min Overbevisning har gjort det, saa er man dog ikke berettiget til at gennemføre Humaniteten saaledes, at der derved falder en ubillig Byrde paa den ene Klasse af Kommunerne; man har ikke Lov til at være human paa Billighedens og Retfærdighedens Befordring. Jeg tror, at Humaniteten kun kan være berettiget til at fejre, fordi den Byrde, der falder paa Kjøbstæderne, og som tilbørlig er ubillig, dog ikke er saa stor, som man tror, og den formlides ogsaa noget ved andre Betragtninger, idet man nemlig maa tage Hensyn til, at Kjøbstæderne selv ved deres hele Bedrift og Indretning paa en Maade tildrage sig og maa tildrage sig denne Byrde, fordi de bruge de Mennefskræfter, med hvilke Forsørgelsesbyrden følger. Det andet Princip, det, som jeg anser for det humane, har vundet en Del Stemmer og det endda ikke saa faa, fordi det er det Bestaaende, fra hvilket man nødig vil rive sig løs; men det har sandelig ogsaa vundet nogle Stemmer, fordi Humaniteten her slutter sig til, hvad der anses for at være økonomisk rigtigt. Jeg ønsker, at det i det Ringeste maa blive udtalt, at hvad jeg anser for rigtigt og human, dog ikke har feiret saaledes ved Humanitetens Kraft, at vi skulde rose os deraf og kaste et Skin af Inhumanitet over paa den anden Side, og især paa den høitærede Minister, der er optraadt for det andet Princip. De, der staa paa den anden Side, ere komne til en anden Erkjendelse ved Afvejelser af Humaniteten lige overfor Billigheden i Fordelingen af den økonomiske Byrde mellem de to Grupper af Kommuner, idet denne Byrde jo egentlig er en saadan, at den burde falde paa hele Staten.

I dette Punkt ere vi altsaa væsentlig blevne staaende ved det Gamle. Men derved taber Loven, selv indskrænket til dette 1ste Kapitel, ingenlunde sin Fortjeneste; thi i den er nu samlet og bearbejdet til Enhed, hvad især var spredt og tilbørlig indeholdt Modsigelser og Tvivl; det er en stor Fordel. — Med Hensyn til de øvrige Kapitler i Lovforslaget, maa jeg beklage, at det der var antydet, men, som jeg tror, rigtig nok vel lidt gennemført i Lovudkastet, om en Forening af de mindre Kommuner til større, men især, at det der var antydet om en bestemtere Forkrift for Forsørgelsesmaaden og en kraftigere Kontrol fra Regjeringens Side med Forsørgelsen, ikke er bleven saaledes vebligholdt og gennemført, som det kunde være ønskeligt. Med Hensyn til Fordelingen af Bidragene og med Hensyn til et enkelt Punkt angaaende Forsørgelsesmaaden og Betingelserne for Forsørgelsen, er der igjen efter min Mening i Dag slet en Forbedring ved Vedtagelsen af tre af den høitærede Indenrigsministers An-

dringsforslag, en Forbedring i Sammenligning med, hvad der var vedtaget ved 2den Behandling. Jeg tror, at Lovudkastet endnu indeholder Meget, som ikke svarer til, jeg vil ikke sige til Idealet, men til Billedet af en dygtig og kraftig gennemført Regulering af vort hele Fattigvæsen; men selv saaledes som Udcastet foreligger nu, tror jeg, det betegner et Fremstrid. Der har endnu i Dag været Tale om, hvoreledes man skulde tilvejebringe en Forbindelse mellem Kommunerne og derved en Fordeling af Byrden, navnlig til Fordel for de mindre Kommuner. Inden vi forlade dette Punkt, skal jeg blot endnu fremhæve et Hensyn, der maa komme i Betragtning ved fremtidige Lovgivningsarbejder: det er Hensynet til Forskjelligheden mellem vore Kjøbstæder. For det Første maa Kjøbenhavn aldeles udsøndres fra Kjøbstædernes Klasse; det er en besynderlig Anomalie, naar det i Lovudkastet bestemmes, at Uenigheder i de smaa Kommuner skulde afgjøres af Amtsrådet, medens indmod Disfenter og Tvivl i Kjøbenhavn skulde gaa umiddelbart til Indenrigsministeriet; thi den samme Selvtændighed, som tillægges et Amt, tilkommer dog vistnok den Stad, som har et større Indbyggerantal end noget Amt i Landet. Ved de andre Kjøbstæder bør man komme til at bestemme Trin for deres Selvstændighedsgrad efter deres Størrelse og Indbyggerantal. Der er Meget tilbage at gøre med Hensyn til alle vore kommunale Forhold og ogsaa paa det Omraade, paa hvilket Lovforslaget bevæger sig; men, saaledes som Lovforslaget foreligger, betegner det dog et Fremstrid, og jeg skal derfor stemme for det.

J. Andersen: Jeg skal saa kort som muligt sige, at hvis der kunde komme til at foreligge for os en bestemt detailleret Opgjørelse over de Fattiglemmer, der eksistere i de forskellige Kjøbstæder, turde det dog være muligt, at de hvide Naab, man bestandig hører om, at Fattiglemmerne er en Befolkning, der er indvandret fra Landet og bleven trængende i Kjøbstæderne, ville forstumme. Der indvandrer ganske vist en Arbejderbefolkning i Kjøbstæderne, men Arbejderne blive ikke alle trængende, og det er en Modsigelse at paastaa, at Byerne, naar de have Brug for det meget Arbejde, saa ikke ogsaa skulde have nogen Erve til at forsørge de Fattige. — Min Fremgangsmaade saavel som Medlem af Udvalget som af Thinget har udelukkende været bestemt af Humanitetshensyn, ikke af økonomiske Hensyn, og jeg skal lige overfor det ærede Medlem sige, at, hvis vi faae dette Lovforslag til Behandling igjen i denne Session — det er der desværre ikke Rimelighed for — og hvis der da foreligger en Opgjørelse, der viser, at det er Folk fra Landet, der bebyrde Fattigvæsenet i Kjøbstæderne, da skal jeg være med til at stemme for, at Landet skal yde Hjælp til Kjøbstædernes Fattigunderstøttelse, men jeg vil ikke være med til at spille omkring med de Fattige og flytte